

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-2022

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΤΕΤΑΡΤΗ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ042

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ: 90 Λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ

(για τους εξεταζόμενους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τις ερωτήσεις** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη φαίνεται στο τετράδιο απαντήσεων το όνομά σας.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης.**
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ Α΄: Αποτελείται από δέκα (10) ερωτήσεις.
Να απαντήσετε και τις δέκα (10) ερωτήσεις.
Η κάθε ερώτηση βαθμολογείται με έξι (6) μονάδες.

Ερώτηση 1

Η αύξηση των στερεών αποβλήτων συγκαταλέγεται στα μείζονα περιβαλλοντικά προβλήματα παγκοσμίως. Βασική αρχή των αρμόδιων φορέων είναι η αποφυγή και η μείωση της παραγωγής των αποβλήτων. Η χρήση νέων τεχνολογικών μεθόδων, οι πολιτικές αποφάσεις και οι αλλαγές στην κοινωνική συμπεριφορά συμβάλλουν στην επίτευξη του σκοπού αυτού.

(α) Να αναφέρετε **τρεις (3)** λόγους στους οποίους πιθανόν να οφείλεται η συνεχόμενη αύξηση του όγκου των αποβλήτων.

(Μονάδες 3)

(β) Η υιοθέτηση συμπεριφορών «πράσινου καταναλωτή» λειτουργεί θετικά ως προς την αποφυγή και μείωση των αποβλήτων και κατ' επέκταση στην προστασία του περιβάλλοντος.

Να αναφέρετε **τρία (3)** χαρακτηριστικά των **προϊόντων** που επιλέγει ο «πράσινος καταναλωτής».

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 2

Έρευνες αναφέρουν ότι τα τελευταία χρόνια το ποσοστό των Ευρωπαίων πολιτών που καταναλώνουν βιολογικά προϊόντα έχει αυξηθεί σημαντικά.

Με αφορμή την πιο πάνω θέση να σημειώσετε τα ακόλουθα:

(α) Τέσσερα (4) επιχειρήματα που να δικαιολογούν την αύξηση κατανάλωσης βιολογικών προϊόντων.

(Μονάδες 4)

(β) Δύο (2) πρακτικές που ακολουθούνται στην εκτροφή των ζώων βιολογικής κτηνοτροφίας.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 3

(α) Να χαρακτηρίσετε με **Ορθό** ή **Λάθος** τις πιο κάτω δηλώσεις:

- i. Η κομποστοποίηση έχει ως στόχο τη μετατροπή των απορριμμάτων σε χρήσιμο προϊόν.
- ii. Κατά την κομποστοποίηση χρησιμοποιούνται ανόργανα απορρίμματα.
- iii. Η διαδικασία της κομποστοποίησης μπορεί να γίνει στον κήπο ενός νοικοκυριού.
- iv. Η κομποστοποίηση μπορεί να συμβάλει στην εξοικονόμηση χρημάτων για ένα νοικοκυριό.

Να σημειώσετε στο τετράδιο απαντήσεων τον αριθμό της κάθε δήλωσης (i. - iv.) με τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό.

(Μονάδες 4)

(β) Να αναφέρετε **δύο (2)** είδη απορριμμάτων που μπορούν να κομποστοποιηθούν.

(Μονάδα 2)

Ερώτηση 4

Ως συντήρηση τροφίμων ορίζεται η λήψη μέτρων για την παρεμπόδιση ή την εξάλειψη των παραγόντων που αλλοιώνουν και υποβαθμίζουν την ποιότητα των τροφίμων.

(α) Να γράψετε **τέσσερα (4)** πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τη συντήρηση των τροφίμων.

(Μονάδες 4)

(β) Να ονομάσετε τη μέθοδο συντήρησης που χρησιμοποιήθηκε σε ένα τρόφιμο που φέρει στην ετικέτα του το πιο κάτω σύμβολο:

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 5

Η επιβίωση και η ευδαιμονία των ατόμων σε μια σύγχρονη οικονομία απαιτεί την ύπαρξη πολλών υλικών αντικειμένων ή υπηρεσιών με τα οποία ικανοποιούνται οι ανάγκες τους.

(α) Να αναφέρετε **τέσσερις (4)** βασικούς λόγους που συντελούν στον πολλαπλασιασμό και την εξέλιξη των οικονομικών αναγκών.

(Μονάδες 4)

(β) Να ονομάσετε και να εξηγήσετε, σε συντομία, άλλη **μία (1)** ιδιότητα των οικονομικών αναγκών, εκτός από τον πολλαπλασιασμό και την εξέλιξη.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 6

Η εξέλιξη του συστήματος πληρωμών έχει οδηγήσει στη δημιουργία διαφορετικών μεθόδων πληρωμής προϊόντων και υπηρεσιών, πέραν των μετρητών, όπως είναι η πληρωμή με τη χρήση κάρτας.

(α) Να αναφέρετε:

i. **τρία (3)** διαφορετικά είδη καρτών που μπορεί ο καταναλωτής να χρησιμοποιήσει για να αγοράσει ένα προϊόν ή μία υπηρεσία.

(Μονάδες 3)

ii. **ένα (1)** πλεονέκτημα που παρουσιάζει η χρήση οποιουδήποτε είδους κάρτας, ως τρόπου πληρωμής, έναντι των μετρητών.

(Μονάδα 1)

iii. σε ποια ενέργεια θα πρέπει να προβεί ο κάτοχος μίας κάρτας σε περίπτωση κλοπής της.

(Μονάδα 1)

(β) Να ονομάσετε άλλον **ένα (1)** τρόπο πληρωμής τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιούν οι καταναλωτές για να εκτελούν τις συναλλαγές τους, εκτός από τις κάρτες και τα μετρητά.

(Μονάδα 1)

Ερώτηση 7

Στα ράφια των υπεραγορών ο καταναλωτής μπορεί να βρει τρόφιμα που περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς.

Να γράψετε **τρία (3)** πλεονεκτήματα και **τρία (3)** μειονεκτήματα που πιθανόν να προκύπτουν από την παραγωγή ή και την κατανάλωση των πιο πάνω τροφίμων.

(Μονάδες 6)

Ερώτηση 8

Διάφοροι μικροοργανισμοί αναπτύσσονται στα τρόφιμα και προκαλούν τροφικές δηλητηριάσεις.

(α) Να ονομάσετε **δύο (2)** είδη μικροοργανισμών που μπορεί να αναπτυχθούν στα τρόφιμα.

(Μονάδες 2)

(β) Να γράψετε **τέσσερα (4)** προληπτικά μέτρα που απαιτείται να λαμβάνονται κατά τον χειρισμό των τροφίμων, έτσι ώστε να περιοριστεί η πιθανότητα πρόκλησης τροφικής δηλητηρίασης.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 9

(α) Τα τρόφιμα θεωρούνται ευπαθή προϊόντα, τα οποία κάτω από ορισμένες συνθήκες υφίστανται ποιοτική υποβάθμιση ή/και αλλοίωση.

i. Να εξηγήσετε τον όρο «αλλοιωμένο τρόφιμο».

(Μονάδες 2)

ii. Να γράψετε **δύο (2)** παραδείγματα αλλοιωμένων τροφίμων.

(Μονάδες 2)

(β) Να αναφέρετε **δύο (2)** είδη τροφίμων στα οποία η μη ενζυματική κασπάνωση είναι επιθυμητή.

(Μονάδες 2)

Ερώτηση 10

Να μεταφέρετε στο τετράδιο των απαντήσεων τους αριθμούς i.- iv. και να γράψετε:

i. **Μία (1)** φυσική μέθοδο συντήρησης τροφίμων, με τη χρήση χαμηλών θερμοκρασιών.

ii. **Μία (1)** μέθοδο συντήρησης τροφίμων που βασίζεται στην απομάκρυνση νερού από τα τρόφιμα.

iii. **Μία (1)** χημική μέθοδο συντήρησης τροφίμων.

iv. **Μία (1)** κύρια ζύμωση που εφαρμόζεται στη βιομηχανία για την παραγωγή τροφίμων.

(Μονάδες 6)

**ΤΕΛΟΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄
ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΜΕΡΟΣ Β΄**

ΜΕΡΟΣ Β΄: Αποτελείται από τέσσερις (4) ερωτήσεις.

Να απαντήσετε και τις τέσσερις (4) ερωτήσεις.

Η κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

Ερώτηση 1

Πρόσφατα, λειτουργός της υγειονομικής υπηρεσίας επισκέφθηκε ένα εστιατόριο για έλεγχο. Κατά την πραγματοποίηση του ελέγχου εντόπισε ευαλλοίωτα τρόφιμα σε ακατάλληλες συνθήκες διατήρησης.

(α) Να ονομάσετε **δύο (2)** παραδείγματα ευαλλοίωτων τροφίμων και να εξηγήσετε γιατί τα συγκεκριμένα τρόφιμα θεωρούνται ευαλλοίωτα.

(Μονάδες 5)

(β) Να αναφέρετε και να δικαιολογήσετε σε ποια θερμοκρασία είναι απαραίτητο να διατηρούνται τα ευαλλοίωτα τρόφιμα.

(Μονάδες 2)

(γ) Να ονομάσετε **ένα (1)** σύστημα ελέγχου και ποιότητας τροφίμων, το οποίο θα μπορούσε να εξασφαλίσει το εστιατόριο και να εξηγήσετε, σε συντομία, τον ρόλο του.

(Μονάδα 3)

Ερώτηση 2

Νεαρό ζευγάρι, με δυο παιδιά, αποφασίζει να προβεί στη σύνταξη ενός οικογενειακού προϋπολογισμού, μετά τη θετική απάντηση της τράπεζας για έγκριση του δανείου του για αγορά πρώτης κατοικίας.

(α) Να γράψετε:

i. **ένα (1)** σταθερό και **ένα (1)** έκτακτο έξοδο που πιθανόν να περιληφθεί στον προϋπολογισμό της πιο πάνω οικογένειας.

(Μονάδες 2)

ii. τα **πέντε (5)** βήματα που χρειάζεται να ακολουθήσει το πιο πάνω ζευγάρι, ώστε να καταρτίσει ένα επιτυχημένο οικογενειακό προϋπολογισμό.

(Μονάδες 5)

(β) Να αναφέρετε **τρία (3)** πλεονεκτήματα που μπορεί να προσφέρει ο οικογενειακός προϋπολογισμός στη διαχείριση των οικονομικών της συγκεκριμένης οικογένειας.

(Μονάδες 3)

Ερώτηση 3

Σε ανακοίνωσή του στις 17 Αυγούστου 2021 το Υπουργείο Υγείας, καλεί τους καταναλωτές να μην καταναλώσουν προϊόν το οποίο μετά από εργαστηριακές εξετάσεις διαπιστώθηκε ότι περιέχει συντηρητικό E 220-διοξείδιο του θείου, χωρίς να αναγράφεται στον κατάλογο των συστατικών του: «διοξείδιο του θείου ή θειώδεις ουσίες», κατά παράβαση των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας για τη σήμανση των τροφίμων. Το διοξείδιο του θείου και οι θειώδεις ενώσεις σε συγκεντρώσεις άνω των 10mg/kg συγκαταλέγονται στις αλλεργιογόνες ουσίες και μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα υγείας σε άτομα που είναι αλλεργικοί σε αυτές.

ΠΗΓΗ: <https://www.moh.gov.cy/moh/mphs/phs.nsf/All/9055E7CC1115C543C22587340034E9BC/>

(α) Να αναφέρετε **δύο (2)** λόγους για τους οποίους χρησιμοποιούνται τα συντηρητικά, ως πρόσθετα, στα τρόφιμα.

(Μονάδες 2)

(β) Να ονομάσετε την κατηγορία προσθέτων που υποδηλώνει κάθε μια από τις **τέσσερις (4)** πιο κάτω προτάσεις:

- i. Παρεμποδίζουν τις χημικές αντιδράσεις των τροφίμων.
- ii. Χρησιμοποιούνται για τη διατήρηση της υφής ορισμένων τροφίμων.
- iii. Αντικαθιστούν πλήρως ή μερικώς τη ζάχαρη σε συγκεκριμένα τρόφιμα.
- iv. Βοηθούν στη διατήρηση του χρώματος των τροφίμων.

Στο τετράδιο απαντήσεων να μεταφέρετε μόνο τους αριθμούς (i. – iv.) και να γράψετε δίπλα από αυτούς την απάντησή σας.

(Μονάδες 4)

(γ) Να αναφέρετε τη μέθοδο συντήρησης των πιο κάτω τροφίμων:

- i. Πουρές πατάτας σε σκόνη
- ii. Φρέσκο γάλα
- iii. Φασόλια κονσέρβας
- iv. Παστό ψάρι

Στο τετράδιο απαντήσεων να μεταφέρετε μόνο τους αριθμούς (i. – iv.) και να γράψετε δίπλα από αυτούς την απάντησή σας.

(Μονάδες 4)

Ερώτηση 4

Για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θεσπίσει νομοθεσίες σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων, οι οποίες βασίζονται σε κάποιες αρχές.

(α) Να ονομάσετε **δύο (2)** από τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες αφορούν στο ζήτημα διαχείρισης αποβλήτων και να εξηγήσετε, σε συντομία, **μία (1)** από αυτές.

(Μονάδες 4)

(β) Να συμπληρώσετε τα κενά στο πιο κάτω σχήμα, το οποίο παρουσιάζει την ιεράρχηση των επιλογών για τη διαχείριση των αποβλήτων:

Στο τετράδιο απαντήσεων να μεταφέρετε μόνο τους αριθμούς (i.- iii.) και να γράψετε δίπλα από αυτούς την απάντησή σας.

(Μονάδες 3)

(γ) Να αναφέρετε **τρεις (3)** πρακτικές που μπορεί να υιοθετεί στην καθημερινότητά του ο καταναλωτής, για την **πρόληψη**, ως επιλογή διαχείρισης αποβλήτων.

(Μονάδες 3)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ